

И. ПРОКОПЬЕВ.

УУРААХ ТУОЛУУТУН КҮННЭТЭ ТЭРИЙНЭХХЭ, ХОНТУРООЛЛУОХХА

Партийнай олох

Оройуоннаады балыһа маҥайгы сүһүөх партийнай тэриятэтингэр 15 ССКП чилиннэ ууһоҥа турар. Коммунистар эминир уонна санитарнай-чэбдигирдэр үлэ бары эминиртээх учааскаларыгар үлэһиннэр. Партийнай тэриятэ бюрократтар. Оһон, сатаан тэрийдэххэ, коллективны түмүккэ, көрүлээ-тахха, партийнай тэриятэ доруубуа харыстабылын дыһалатын тупсарыыга элбэри өбөрүөн сөп.

Манна киникки сылга 11 уопсай партийнай мунуһах ытыллыбыт, өһө 14 араас боппурөөс дүүллүһүннэбит. Сөдөхтүө да буоллар, партбүрө мунуһахтара эмнэ буолбуттар. Ити бука барыта коллективка иитэр үлэни тупсарыыга, эминир уонна санитарнай-чэбдигирдэр дыһааллары олохтоһунга көмөлөспүтө сарбаһа суох.

Ол эрээри бу партийнай тэриятэ, кини бюротун үлэлэритэр билгини да биһир сүрүн итэһэс баар. Ол—үрдүкү партийнай органныр уонна тус бэйэ ылынар уураахтары толорууну хонтуруолааһын мөһтөрө. 1976 сылга партийнай тэриятэ барыта 72 пууннаах 24 уураады ылыммыт. Оһон баара-суога 23 бырыһыана эрэ толоруллубук, 48 пуун толорууга сылдьар, өһон 7 пуун бөддөхтөрө наспыттары үрдүнэн толоруллубука хаалбыттар. Олор истэригэр коллектив техникческэй үлэһиттэрин полнит-үөрөһүнэн хабыы, көрдөрөй агитацияны саҥардыы, общественнай тэриятэлэр өтчүөттарын истин, санитарнай-чэбдигирдэр үлэни күүһүрдүү курдук кырата суох суолтааһа боппуростар бааллар.

Бу итэһэс партийнай тэриятэ, кини бюрота уураахтар туолуулары күннэга тэрийбөттөрүттөн, кичэйэн хонтуруолааһабыттан тахсар. Партбүрө, секретарь ылыһаар уураахтар хайдах туолон иһэллэрин туһунан уопсай партийнай да, бюрө да мунуһахтарыгар информациялары истинин тэрийбөттөр, бэлэтэһини дыһааллар, ылыммыт уураахтар бириэмэтигэр толорулуулларыгар туһааннаах коммунистарга, салабар үлэһиттэргэ сөптөөх көрдөбүдү туруорбаттар. Уураахтар бириэмэтигэр толоруллубат уонна хонтуруолааһа буолууларыгар кинилэр үкүөн уопсай тылааһа ылымаллара эмнэ оһсор.

Партийнай тэриятэ, кини бюрота, эминир-санитарнай холбөһүк салаһата оройуонга доруубуа харыстабылыр тупсарыыга ССКП райкома бэлэтиир дыһаалларын, ылынар уураахтары олоххо киллэригэ инициативалара ситэтэ суох. ССКП райкомун VII пленума 1975 сыл бос ыйыгар «Нэһилиэн-

нэ ортотугар санитарнай-чэбдигирдэр, эминир-профилактическэй үлэни тупсарыыга уонна эми учреждениеларын материалнай-техникческэй базаларын бөдөрөтүүгэ оройуон партийнай, советскэй, хаһаайыстыбаннай тэриятэлэрин сөрүктэрин туһунан» кинигэ ис хоһоонноох уураады ылыммыт. Оһон ыла балтараа сылтап өрдүк көм ааста. Ити бириэмэга бу уураады толорууга балыһа маҥайгы сүһүөх партийнай тэриятэтин, эминир-санитарнай холбөһүк салаһатын өтүттөн туһааннаах сөххөстөрү, хаһаайыстыбаннай тэриятэлэри, сельсоветтар неспоконнарын кытта биһиргэ, күүһү түмэн эркиннээх аһаҥ дыһааллар кыһаан ылыммыттар. Биһир үкүөн ол түмүгэр тыа сириһэри эми үрөдөннөлөрүн материалнай базаларын бөдөрөтүүгэ, санитарнай-чэбдигирдэр үлэни тупсарыыга кыһааннаах да үлэлэр ылыммыт-бакка тураллар. Оройуон сөрөх эһилиһиннэһтээх пууннарыгар баччааһыга дьэри баанһыктар суохтары өбөтөр харгыһа суох үлэһэбэттэрин, санитарнай турук көрдөбүгэ ырааһынан эппиэт-төбөтүн итинэн эмнэ быһаарыахха сөп.

Соторутаагыта ССКП райкомун бюрота бу боппурөөска балыһа маҥайгы сүһүөх партийнай тэриятэтин бюротун секретара таб. Ермолова М. Н. информациятын истэн дүүллүстэ уонна партийнай үлэ бу тутаах салаһагыр партбүрө боппуротун ситэ уурбатарын бэлэтэһтэ итинэн уураахтар туолууларын тэрийинини хонтуруолааһын төрдүттөн тупсарыыга быһаччы сөрүктэри туруорда.

Райком бюрота партийнай мунуһахтар ылынар уураахтарыгар ханнык үлэлэр хаһан, киниксэ толорулуохтаахтара чопчу ыйыллыахтааһар, уураахтар туолууларыгар туһааннаах коммунистар, салаһааччылар информациялары, быһаарыылара куруутун истиллэхтээхтэригэр партбүрө боппуротун тарта. Инициатива партийнай тэриятэ туолууну хонтуруолааһынга аналлаах картонкалары олохтоон үлэлэтэрэ наадалааһынан аарылына. Уопсай партийнай мунуһахтар бөһиһэскэлэрин кичэйлээхтик дүүмүрдээһингэ, боппуростары эрдөттөн бары өттүнэн сийилин бэлэмнээһингэ уонна активнайдык дүүллэһини тэрийингэ эмнэ элбэх үлэ ытыллыахтаага бэлэтэһнэ.

Толорууну хонтуруолааһын—партийнай үлэга кылаабынайа. Партийнай тэриятэ бу өттүнэн бөһүтүн үлэтигэр сөптөөх түмүктэри өһөстөрө наада.

Социалистической дойдулар көс-көс хуһаарыгар эйэлээх сылга киникийингэ уонна «уһаныыга» биһиргэ үлэһэһиннэрин программаларга сөп түбэһиннэрин ССКП Бюроһааһы чааһыттан «Вертикаль» дьин геофизическэй ракета 1512 км үрдүккэ таһаарыллыбыта.

«Вертикаль»-и Сир атмосфера-тын уонна ионосфератын, ону таһа Күн кыһас болууһаа сарда-малара итинэн Сир атмосфера-тардыта дыһаһыларын кэли-ник чинчийини салаһы ытыгыга оһоһоһа.

СНИМКА: «Вертикаль»-и ра-кета стартта.

ССТА фотохрониката.

Олимпиадтары кытта көрсүһүү

Бу күннэга биһиги оройуонмутугар советскэй көңүл түстүү ал-бан аатырбыт геройдара—ССРС сүүмүрдэммит хамаандатын кылаа-бынай тренеры, ССРС спордун үтүөлээх маастара, ССРС үтүөлээх тренеры, педагогическэй наука кандидата Ю. А. Шахмурадов, Олим-пийскэй ооньнуулар икки төгүллээх чемпионнара, ССРС спордун үтүөлээх маастара, Ленин ордены кавалера Н. С. Ярыгин уонна биһиги биһир дойдубааһыт ССРС спордун үтүөлээх маастара, XX Олимпиада чемпиона, XXI Олимпийскэй ооньнуулар үрүн көмүс призердара Р. М. Дмитриев—мадьыттыллар.

Илэрээ кыһа, ахсынны 23 күнүгэр, оройуоннаады Культура дьинигэр олимпиадтары кытта көрсүһүүгэ аналлаах оройуон ки-нини общественноһын представительлэрин, ыччаттары үөрүүлээх мунуһахтара буолла. Мунуһады кыһас кинрин тыһынан ССКП рай-комун иккис секретара М. Е. Пермяков аста.

Советскэй спорт албан аатырбыт представительлэрин, олимпиа-дтары ССКП райкомун бастагы секретара Н. П. Листиков итиник, истиник эрдэлээтэ уонна кинилэргэ ССКП райкомун, райсовет исполкомун Бочуотунай грамоталарын, ойлобунньук сувенирдарын үөрүүлээх быһыыга-майгыга туттарда.

Мунуһах кыттылаахтарынан итиник көрсүлүбүт көңүл тус-тууга ССРС сүүмүрдэммит хамаандатын кылаабынай тренеры Ю. А. Шахмурадов, олимпийскэй хамаанда чилиннэри Н. С. Ярыгин уон-на Р. М. Дмитриев быһыл Монреальга буолбут XXI Олимпийскэй ооньнууларга советскэй спортсменнар, чуолаан көңүл тустууктар хайдах кыттыбыттарын, дойдуга, Саха сиригэр көңүл тустуу сай-дымын тустарынан кэрэхсэбиллээхтик көрсөтүлэр.

Үөрүүлээх ветер уус-уран самодейельност коллективын ко-нцерынан түмүктэннэ.

Бэрэһэ олимпиадтар оройуоннаады кыраайы үөрөтөр музейга сырыттылар, Чурапчытаагы ово спортивнай оһуоһатыгар көңүл тустууга занятиелары ытыһыттар, кыһа Хатылыга нэһилиэк об-щественноһын, ыччаттарын кытта көрсүстүлэр.

Билиини—маассага! ● Дьон-сэргэ ытыктыыр лектордара

Биһиги маҥайгы сүһүөх тэ-риятэбит киникки сылларга сүүр-бөччө чилиннээх үлэлэтэ. Ки-илэртэн арыстара коммунистар, төрттөрө комсомолецтар. Сотору-аагыта общество чилиннэринэн өһи хас да кинини ылыммыт. Ион билгини, араһа, нэһилиэк-тэрдэри тэриятэлэртэн биһир бө-лөһүнүрүн буоллаһыт буоһуо.

Лектордарбыт үгүстөрө—учуу-галлар, эми үлэһиттэр. Оһон на-һилиһынэ ортотугар педагогиче-скэй, санитарнай-чэбдигирдэр пропагандаһы ытырга балачча тыахтааһыт дин санаабыт. Ол курдук, аһардас быһыл комму-нистическэй истин бөһүрүүстэ-рыгар 24, медицинскэй темалар-га 39 лекциялары ахтыбыт. Бу үлэга өрдүк активнайдык үрдүк үөрэхтээх учууталлар Л. С. Абра-мова уонна Л. Н. Носова кыттал-лар. Кинилэр хас биһирдирэ быһыл уончалы лекцияны ах-талар. Педагогическэй билиһи-ри тарбатыыга учууталлар Т. П. Старостина, М. П. Михайлова уо. д. а. эмнэ элбэхтик үлэһин-нэр. Оһон араһтар А. Г. Григо-рьева уонна сага көлөн үлэһи-нэр Н. Д. Местникова доруубуа харыстабылы боппуростарыгар политинформатордар уонна агитатордар семинардарыгар, нэһи-лэк олохтоохторун түмүкүлэри-гэр лекциялары аараллар, бэһи-рэлэри өһөрүллөр.

Бу аһан эрэр дылга билигин лектордарбыт сүрүн боппуротло-рун ССКП XXV съезин матыры-иалларын пропагандалааһынга уурдулар. След көтөхтүгэ до-һуһууах проблемаларыгар барыта 75 лекция аарылына. Олортон үс тымыттан биһирдэ ССКП эһини таһыттар таһа политикатыгар аһаһа. Биллэн турар, бу саамай үүстүк, наһаан раздэ. Ол эрээ-

ри биһиэхэ бу салаага өр сыллар усталарыгар пропагандиста и, лектордэан баай оһыты мунуһу-мут дьон аһыага суохтар. Кини-лартан биһирдэриһин кырдыас үчүутал, идеологическэй фронт оһыттаах баһаһа Н. Е. Саввин буолар. Кинини биһиги сүрүһэһ-аан дойдубааһы баһаһынна бө-лүрүүстэригэр идэтигэр туһана-быт. Бу кини билиһээх-көрүү-лээх, өһө дүүрэлээх баай ты-лаах-өһөһөх, лекторскэй үлэ эл-бөх кистэлэһини баһылааһыт кини. Иван Еремеевич лекция аарар дьин буоллар эрэ, кулуупка да, агитэһа кинигэр да кыра-тыттан кырдыаһаһыгар тийэ мус-тааччылар. Оһучча сыл пропаган-дистаабыт, лектордаабыт оһыты-Иван Еремеевич аһыттары кытта истиник үлэлэтэр, эдэрдэргэ эл-бөх туһалаах сүбөлэри биһиртэ-лиир. Кини аһардас бу дыһага бөһтө бэлэмнээн 16 лекцияны аахта. Бу салаага биһиги эмнэ бөркө сөбүдүү, аһына истэр лек-торбыт—коммунист А. В. По-пов. Кини кэһэ сылларга кини агиттаһа начарыһынан үчүгэй-дик үлэһэбэти, политинформатор-дарга уонна агитатордарга элбэ-тик көмөлөспүтэ, эһонан үдүн сүһүөһэр туруорууга элбэх күү-һун-сыратын биһирбэ. Аһаһасий Васильевич өһөрөр бэһиһэлэрэ, аһар лекциялара куруутун оло-бу, үлэни кытта ыһа сибэһтээх буодаччылар.

Лекционнай үлэга олохтоох өһө оһуоһа директоры, комму-нист В. А. Максимов, Карл Маркс аһынан сөһөк Болугурдааһы өт-делениһын уһуулаһаһа А. П. Ефимов, сельсовет исполкомун председатели Е. С. Дьячковскэй уо. д. а. эмнэ көхтөөхтүк кыт-таллар. Быһыл күһүнүгүттэн ыла маассага билиһини тарбатыыга

орто оһуоһага сага көлөн үлэ-лэһи эрэр М. Г. Никитин уон-на А. С. Дьяковны эмнэ тардан эрөбит.

Лектордар аһаһанара элбэһи-нэ, кинилэр активностара үрдэ-һинэ лекционнай пропаганданы тупсарыыга кыһа биһир.—1975 сылга нэһилиһкэ барыта 127 лекция аарылыһыт буолларына, быһыл ити сыһыһара 241-тэ тийдэ. Аарылар лекциялар ис хоһоонноро эмнэ биллэ-көһө бай-да, дьиргэтэ дьөһхэ сөп.

Ол эрээри биһиэхэ лекционнай үлэ билгини даһаны кэһэ итэһэ-тэрдээх, сөрөх көтүтүүлэрдээх. Ол туһунан, чуолаан, соторутаа-гыта обществобыт маҥайгы сү-һүөх тэриятэтин өтчүөттүр-бы-бардыр мунуһаһар көһсэтиһи-бит. Үчүгэй, дьиргэ ис хоһоонноох лекция аһаһа билгини даһаны арыһах дэһибит. Ол буолларына биһир үкүөн биһиги лектордары өһө да ситэ идэтигэ, наардаһа туһана иликититтэн таһар. Дь-игинэн, сатаан тэрийэр өһиэ буол-лар, ханнык баһарар бөһүмүһах темага истэччилэри кэрэхсэтэр, дьону тардар лекциялары бэлэ-минир уонна аһар дьон биһиэхэ толору бааллар. Инициатива итиннн учуоттуурга кыһаһаһыт. Икки-һинэ, лекциялар төһтөрө өбөтөр методическэй сүбэлэр уөһэһтэн бөһ сөдөхтик көлөһлэр. Лекция-ларга сыһыһаран туттарга оройуон олоһуттан сыһыһаралар уонна чөхчыллар эмнэ куруутун баар буолбаттар. Үсүһүнэ, лекция-най пропагандага техникескэй средстволары кыһаан буһан ту-һаһаһыт.

Ити уонна итиннэ маарын-ныһа аһан да итэһэһи туһа-тарга биһиги ССКП райкомун, «Знание» общество оройуоннаа-ды тэриятэтин бырабыһыһаһы-тын көмөлөрүтэр наадыһаһыт.

И. ИВАНОВА

«Знание» общество
Болугурдааһы тэриятэтин
председатели.

ЯКУТСКАЙДААҔЫ ГРЭС УОТТАРА

Якутскайдааһы ГРЭС иккис уочаратын бастаһы агрегата про-мышленность туһаныһыгар туруорулуһа. Бу дойдуга ирбэт төм-зонатыгар тутулуһу уонна айыһа гаһыһан үлэһинир суөс-сөһөтөх станцияһан буолар. Иккисхэ оһордулуһу газетурбиналар көһиһи буолбатахтар: кинилэр ураты тыһыһыга үлэһиннэр. Билигин ГРЭС Якутскай уонна автономнай республика иккис тыа хаһаайысты-баннай оройуоннарын чөлүһи сыһаһаһа электростанцияһа хаа-чыһар.

ССТА.

ДОБОРДОҢУУ ТЫЫНА

Бишги үгүс национальностоох төрөөбүт Ийа дойдубут киэи
кээлэтигэр биир илээх кэргэниэ түмсэн, дьолоохук-сөрү-
дээхтик өлөрөбүт, айымныылаахтык үлэһиби, ситинийлээх-
тик үөрөнөбүт. Үрүң-хара дьэи араарсымы, баһал-атабаһал
биһиги дойдубутугар суох буолбута 60 сылын туолара эхсач-
наах ый хаалла. Ити усталаах туоратыгар Уһук Хотугу сир
кыра пародностара улуу нуучча нөрүөтүн көмөтүнэн харах-
тытын аһан, хараһаттан талсан, сайдыы киэи аартытын эрлээх-
тик дабаһан коммунизм дьэи эрчимнээхтик барап иһэ-
бит.

«Догордохуу» дүн кыра эрдэхтэн көрөтүк иншалыбат
тымы эдэр, көлүгөнө ыччат ыткымыр, таптыр. Оскуула
одоо бизнито-корүүтө кезгэн, урукку оттугэр алаанын, нә-
һилиегин иһигэр нрә догордох кини бүгүн поляк, болгар, чех,
казах, бурят, э. д. а. омок дьонно догорттордох буолла. Одох
киһи хардымытын кытта тегинэ догордохуу сибээс ыраатан,
төһийһэн иһэр, интернационализм тымыгыгар түмсүү бөдөргүүр.

Ити биш үгүс холобурун оройуонга Хадаар азияс кылаа-
стаах оскуолатын Симма Сергеев аатынан пионерскай дружина-
тын пионердара көрдөрөллөр. Дружина советтин көбүлээминин
из 1972 сылтан «Хөтүгү сулуус» диян ааттаах интернаци-
ональнай довордохуу кулутуба (КИД) утумнаахтык үлэлиир.
Ити көм устатыгар дружина пионердара Казахстанга бара
сырыттылар, сорохтор Артекка сынныанылар. КИД президе-
ния быйыл VII кылаас бастын үөрөнөөччигэ Вля Андреева
тамыллан үлэлиир. Эдэр интернационалистар девизтэре: «Ким
двордох — ол дьолдох». КИД састаабыгар 10 бастык пи-
онер баар. Кишилер оворору көбүлөөн 16 араас куораттар, үгүс
оскуолалар оворорун кытта сибээһи тутуһаллар. Үөрөнөөччи-
лар Узбекистанга, Бурятияга, Волгоградка, Красноярскайга,
е. д. а. сирдэргэ, бэйэбит республикабытыгар, оройуончуг
иһигэр хас да сиргэ чугас довордохтор. Суругунан сибээс
двордохуу истин тамшынан барар, оворор пионерскай үлэ-
лэрин, оройуон, оскуола сөнүннэрин, айылга кэрэ көсүүлэ-
рин, кэпэбэс туох үлэһит буолуохтаахтарын, тулааан оло-
рор айгэлэрингэр, сөххөс, нэһилиэк оворор көмөдөрүн тустары-
нан билсигэ овороллор.

Вера Потапова Артекка баран сыннынан кэлбитэ. Ол сыл-
дьан добордоспут Воронеж куорат Хохольский оройуонугар
олорор дьүөгэтэ Тоня Стародубулыын суруйсар. Тоня: «Би-
ннэхэ тымны 8 кыраадыс буолла»,—диэн соён суруйар,
ону тэнэ «кыра эрдэвиттэн аты үчүгэйдик миннэрин, уу-
һуйдуурун, ханкылырын, спорт атын да көрүннэринэн
дьархаттынарын» ууһунан көпсүмүр. Оттон Вера киннэхэ эл-
пинттиригэр Саха кыргыч билигин тымны 40, сороһор 60
кыраадыска тиннэрин суруйдарына, уруһуйдуурун уонна ки-
нигэни таптаан асарын көпсөтөвинэ, биллэн турар, дьү-
өгөтэ улаханньык соёр, сөһүөрүр. Ити, иниттэххэ боростуой
сонуннар да, кинигэттэн ааһан биллэрдээхэр дьыһыһах ыраах
баар доһортон истэр күндү.

Дружина пионердара суруктары мушьян, тийен ичээлэр, таптырдыларын сыжыраан альбом өнөрчлөр, араас сүвенирдары тастаһаллар. Ол курдук, КИД мунуугар Киргизия, Улан-Удэ, Улан-Удэ—Байкал, Исык-Куль устуя айанынчырга туристиче-скай карталар, куораттар биллиилээх мнестэлэрин көрдөрүткүрүкталар, акация сибеккилэрэ, национальнай көстүүмнэр айуулара, о. д. а. ыйаамыттар. Сорох түбэлтэвэ суругу уол-ай дууллаһын тэриллэр. Пионердар калар суруктары КИД президенигар Еяра биллэрен-көрдөрөн ичээлэр.

С. Имя Сергеев латынча дружина пионердара баһаатайдарыны
С. И. Сивцева саялтантанан, ити курдук, биһиги дойдубут
раас мунуктарыгар олоһор олоһору кытта доһордуу сибээһи
туһуналар. Ол да иһин пионердар сөмнөй республикаларга
наллаах сёрдары куруук ыталлар. Соторутааҕыта «По-
уоттар доһордоһуулары» дигэн темаҕа этэрэсттөр биһирди
сөмнөй, республиканы бэйэлэргэ талан аналлаах сёру ытыч-
тар. Оһно сөмнөй республика олоһун, айылҕатын туйуһун
илсини, бэһиэ, талан ылбыт республикаларын норуотта-
ны ырыаларын, үткүүлэрин төһөрүүгэ күрэхтэһин тэһилин-

Бүгүнкү күндө Хатаар ошкулунун үйрөнүччилерин аяттары-
ар саргылаах Сага дыйлынан эвэрделип откырынкалар, су-
уктар келинлери элбеге.

НАРГИЗ—МИН ДЬҮӨГЭМ

и саамай истинг дүүтэгэ —
иниская Наргиз. Кини Баку
кна олорор. Биниги суруй-
нут үнүс сила. Наргиз наар
уонна «5» сманаларга үөрө-
Бини мнэхэ төрөөбүт дойдү-
кылааһын олорун түбүсүн
ар, араас открыткалары,
тары, ойуулары мытар. Ос-
ербайджанын тылман тах-
онерскай хайматы, мышы-
айматтарын зата «Пионер

Азербайджана» диэн. Аарарга сүр-
дөөх историкһинэй, үкчү сахалы-
га майгынымыр тыллар бааллар.
Мин киниэхэ эмнэ араас ойуулары,
значоктары, открыткалары, «Бе-
ләм Буолу» шыппытым.

Биниги Наргизтыын улааттах-
пытына хайаан да көрсөр бада-
лаахпыт.

ВАЛЯ ПЕТРОВА.

Диринг орто оскуолатын
VIII «а» кылааһа.

КЫҢЫЛ ХААЛТЫС

Реданция ыччат ортотугар үлсэ штаты таһынан
отделым таһазрыыта, №4

**АММА ОРТО ОСКУЛАТЫН
ПИОНЕРДАРА КЭПСИИЛЛЭР**

ОКТАБРЕНОКТАРГА
КӨМӨЛӨНӨБҮТ

Бэлнэс кылааска 26 ово үөрэнэбүт. Бары пионердарбүт, үөрэххитигэр ситиһэбүт. Сэттэ ово наар «4» уонна «5» сыла-
нара үөрөннэлэр. Эгэрээһини Сима Сергеев аатын сүтэр.

Октябрьская революция 60-х годов толкнула корейскую интеллигенцию к созданию собственного политического движения. В 1960-х годах в Корею из СССР переехали многие интеллигенты, в том числе и писатели. Они привнесли с собой идеи демократии и свободы, что привело к созданию оппозиционных движений. Одним из таких движений стало движение за демократию и свободу, которое возникло в 1960-х годах. Это движение было направлено на достижение демократических реформ и свободы слова, собраний и ассоциаций. Оно было одним из первых массовых движений в Южной Корее, которое привлекло к себе большое количество сторонников. Движение за демократию и свободу было тесно связано с интеллигенцией, которая была активна в его развитии. Многие представители интеллигенции участвовали в его деятельности, выступая с речами, организуя собрания и издавая газеты. Движение за демократию и свободу было одним из самых известных оппозиционных движений в Южной Корее в 1960-х годах. Оно сыграло важную роль в развитии демократии и свободы в этой стране.

Быыыл «Звездочка» маршрутунан мангайгы кылааһы кытта шөптөһүн улаһыбыт. Онно 4 ого үчүгөйдик, Кузьмина Саргылана, Харитонова Шура туйгунайук үөрэнээлэр. Киилэт Октябрь 59 сылын көрсө октябренекка киирбүттөрө. Кырачаанарга сонун көпсөөннөөх кинигэлэри уонна бөлөбүт өгөрбүт оонһуурдарбытыт, уруһуйдарбытын бэлэхтэбиһиһит. Баһаатайдарынан Носва Дина, Фомина Маша, Носва Ана, Герасимов Алеша, Яковлев Ваня уонна миһ анааһыппыт. Шөптөхтөрбүтүгэр октябренектар быраабылаларыгар сөн түбөһөр сөөрдэри ытабыт. Октябренектар ылыммыларын, остуоруһа иһтөөлөрүн, араас диафильмнэри көрөлөрүн таһымылар. Кииһнэрэ биһирэ сыдыабыт. Билигин «Букварь бырааһынныһыгар» төрөппүттэригэр аһаан концерт бэлэһиниһит, иһиһтэ тарбаһааһтарга «Дед Мороз мастерскойун» үлэһтөбүт. Мастерскойга эһка оонһуурдарын, араас мааскалары өгөрөрөгө, кылаары кырыларга үөрөтөбүт.

ПОПОВА ЛИДА.
У кылзас.

Кытаанахтан юннордарбыт

б и л л э р э л л э р

КЭРЭХСЭБИЛЛЭЭХ СБОР

Кэлэри турар сый—Улуу Октябрьскай революция 60 сыла үчүлөр юбилейдаах сый. Октябрь сүгүэннээх кыайымыларыттан бипрэдстөрүнүн норуоттар доҕордошууллара буолар. Билиги пионерскай дружинабыт пионердара ол иһин быраатты норуоттар, хини-калккалары национальнай тапастарынан симэстбиттэр. Сбортта сэтте көрүнүс курахтаһиы буолбучу, онно этэрээттэр активнайдык кытыбыттара. Ордук бастагы уопка үлүс этэрээттэр хатыһымылаахтык курахтаһыттыра. Кинилэр очкоһура төһөнспитэ.

лэр өдөлсүн олохторун, нийн-
нальхай культураларын тустан-
нан билихтэрин олус баараллар.

Бийиги оркулабытыгар «Дордохуу—хуу күүс» дпэн пмо-
тыг үткүүтүтөр, ырмаыттар,
хоһоон ааааччылар өйдохунуу
дипломнары ылабыттара.

перской сбор буюлбута. Ошшо араас
национальностар эгэлгэ минималгас
астара астаммыттар, оролор куу-

ФЕНЯ ОКОЕВОВА,
VII кылаас үөрэнээччигэ.

Мээчик корзинаба кыырайар

Сотуртаарыта баскетболга окуула сууэмэрдэммит хамаандата маллыы Сылга орто окуулаатын спортсменнарын кытары табарыстыы көрөсөт.

Гурахтайн уялалтарга ердүк га 24:20 ахсаанынан сыланилэр хатышнылаахтын барда. Саяна Со- бастаахтылар.
бакин, Коля Сврябин, Аркадий
Тимофеев ооннуулара көрөөчү-
Коля ИГНАТЬЕВ,
IX кылаас.

Коля ИГНАТЬЕВ,
IX класс.

ЗДЭР ЛЕНИНЭЦ! ЭН ТУЙГУН ҮӨРЭБНИГ,
ҮЛЭБЭ СҮРЭБНИГ ТӨЛӨНӨ —
ТӨРӨӨБҮТ НОРУОТУНГ ҮӨРҮҮТЭ.

БИҢГИ
ТИМУРОВЕЦТАРБЫТ

Биийнх, төрдүстэр, пионер-
ский этэрэллннх герей-пионер
Павлик Морозов аатын сүтэр.
Этэрэллннхтэр 26 пионер баар.
Бары үөрөхлнхтэр слнхнбнхт.
Иккн оёо—Лыткина Ира, Дья-
конова Тана гуйгуннх, азыс
оёо нзар «4» уонна «5» сы-
нара үөрөннхлэр.

Быйылгы үрөх дылыгар «Ленин суолунай, Октябрь суолунай барабыт!» дигэс маршыннан үөрэнэбит уонна пионерскай үлэни мытабыт. Пионербар—бары тимуровецтарбыт. Октябрь кыһылланы аралыт уонна бөдөргөспүт элээрбитин, эбэлэрбитин дригитник ытыктыкыбыт. Быйыл «Вочуот Зинат» орден кавалерын, кырдыарас советскай-партийнай үлэбитин Дзячковскай Петр Кузьминны уонна Социалистическай Үлэ Геройун Константин Роман Ивановичтыны кытта шэфтэтибит.

Роман Ишнөкөтсөзчү, Петр Кузьмичка дыйлалыгырт тийиш көрсүтүбүт. Кинилер нааразадаларын астына көрдүбүт, калсаңнардын көрөксөөнү ийиттибит. — Үлө дьонго хайдах курдук чыгастыңлардын баягыт. Кырдыадастар бийигини мэлдди тизиней, дьону ытыктыыр, үчүгэй бөрөздөктөүх, туйгун үрөктөүх буюралыгытар субалындылар. Бийиги ону толдорго пионерский тилегины бээрдибит. Ол киниттиң почта каллэрин айым кинилэргэ тийиш, сройгон халыктын «Сага ологу» ааран бээрбит. Кырдыадастар олус үрө-көтө көрсөлдү, махта-наллар. Онтон олус үрөбит.

Биднийг нэлэр өтгүүр бүр
үлэбинийн осон күүнүрдэгэ со-
рунтаабыг. Улуу Октябрь 66
сыла туолуутун көрсө кини
армыбыт дьоллоох-сортулаа
азорун тутуснуттар тустарыг
кафамныбыт бидийн биш сө-
мөй бөлөхтүнэн буолууда.

Оксана СОБАКИНА,
IV кылас.

АЙЫЛБАНЫ ХАРЫСТААНЫ

Оскулабытыгар лесничества
обществотун тарйыппат. Ол
но 44 озо илэрбитэ. Леснич
Самсон Иннокентьев көр-нөтө
харыстыы сылдарытыгар
длин оскулаттан чугас тыаба
участан быһан биэрбитэ.

Саас оскуола таһыгар сэткэрэктэри киллэрин олоһунун үтүгүн хонуну сибэктилэрин көһөрөн аралбыһымы.

Кызын курубуектарга мастар араастарын, туоха туу туллаларын, нас олодуугун айымраны уонна туһалаах көтөрдөрү, кыяллары харыстааһын туһунан үөрэтэбит. Аппас оскуолабыт таһын көрөдүүгө кылаастарынан күрэхтэһиэхпит.

Бишгүй олоор, үөрээр бие хүлээхтэй аймалзтайн харьцангуй тааламжтай уянагч мас сүмбрийн амтлах отроор хомуйууга, онгог даг атын уалзлыг мьтарга эрдэттэн бийланинаабыт.

МАША КОЖУРОВА.
VI класс.

В. А. Сухомлинской

КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯ
ТУВУНАН ЭТЮДТАР

(Салгыгта. Ингүн хайрмат 146 (4880) ᠓-гэр нэр).

Ишээччи дийн кимий?

Баччаанга дээрн обществен-
най яттин дээрн өйдөбүлү оску-
ла уонна минн таһынаа үлэллэр
государственай тархытэлэр үлэ-
лэрин кытары эрн сибээстэрэр
общественнай яттин дээрн өйдө-
бүлү дьыл-кортон олох, сыһаа-
рыллыбат буолара. Социалисти-
ческий общество тутулуон ин-
ниэ мин олохтоох этэ. Оттон
биирин общество киниэхэ хаа-
ччыстаба өтүүнэн туох санына
бирбиччин, государство уонна
киин тархытэлэрэ кини туһунан
культура уонна үөрэхтэрин
сүннүүнэн тугу онорбутун ба-
дыһаахха наада.

Олох кордлордун, аны об-
ществалыг итгэл дэмж-
лээр бүтээх ажилд
хүчтэй оролцож, ажил-
лагаагаа сайжруулах
дэмжлэг, хамтрал
хүчтэй олгохыг хүснэ.
Энэ үүднээс хамтран
ажиллах, хамтран
ашиглах, хамтран
хөгжих, хамтран
амжилттай ажиллах
хүчтэй оролцож, ажил-
лагаагаа сайжруулах
дэмжлэг, хамтрал
хүчтэй олгохыг хүснэ.

Нэ дүрн сорох дыз-жэргэн өд-
 ыа дыйныта огуола нитэр тым-
 ныгар, илэтыгар уул-утар
 буудуута бэрт сэдэвэ суох. Атын
 өттүттөн ылан көрдөххө, огуола
 педитогтар сырларыгар, ыа
 һамыһыларыгар оҕо-бачча
 өрөсхөт, туора турар сыһына
 ыах дыз-жэргэттэрэ эмиэ баа-
 лар. Ыһык-ыбыт дыз-жэргэн
 сыһа дыйнылара огуола үэ-
 тин улаханнык атахтылалар.
 Иһилэр үксүгэр педитогтар сы-
 ралаах, ыһыдыр үлэлэрин тор-
 тунууан оҕоһулаахут дыйыш
 суулларыгар көрүстэ дөбөһөнү
 үөһэллэр, суох тыналлар.

[illegible]

дун олуу наадлаах оруттар нэгү-
гүндэлээр, үлэни нэгтэ дүгэрэл-
лэнэрен нэгтэлэлбаттар. Илэн-
нин оскондларга үлэри ээл-дээ
сэлнэн, ардгир үлэни абдэны
поруу нэ нэгилэн сөө.

Белингин ичкат кыра саяхат-
ган ой-санаа өтүпөн сайдыгыт.
көрдөөлөрүн таба саяхатт, са-
пынчарым, динингенин итээччи
маастарыстыбатын, дьозурун тү-
мүг буолар. Итэн таһаарыт
дьомун айымчытаах үлөбү дьу-
дүүлүрө уюна атын ачытыуун

Нью-Йорк Холбогдмалх Нацидлар Тэрилтэлэрин ХХХI сессията үлэтин түмүктэте. Кини кыттымалахтары аян дайду олзгун сэмэллэ прасс өртүртэин таларыйар, бастатан туран аян дайду, га бүтүнүүгүтэр эйкин бөдөргөгүүгө уюмга куттал суох буолуугулар туһааннаах, 120-төн тахса боннүрүбүстэри көрдүлэр.

[illegible]

Бу дунг историческай суолта-
лаах соруугу билаары уулуучу
суосталаадыг уууттаан, ХИТ чи-
лэнэ, госуларстволар 1978 сыл
ири айыгар-бес айыгар Нью-
Йорк Генеральнай Ассамблея
аадылаах сессияны ытырга бы-
лардылар. Аадылаах сессияны
ытыгы ХИТ-гэр киирэр дойдулар
дадыла, бу тарыта чилиннэри.
ын буолбатах дойдулар дадыны
аадылаах сессияныны (уох
ириууга бүтүн аан дойдугады
конференцияны бэлэмнэни ор-
дун кичэллэх илэннэ бары өт-
сүн барытын хабар буоларыгар
аадылаах.

[illegible][illegible]

ылар буолуулара билиги өбдө:
твобитыгар натар үлэ турута
сөптөөх көрдүккэ турарын туо-
һуууу.

«Айымгынмалаах үлгэр дуулуур»
ниһин аймах бипр сармай дьолуун
көрбөүгэ буоларын аһан, киһи
сармай бастаны, дитиһ, хаһан да
сүппэт-эснөт баһарар баһата буол-
лар. Олох оһута көрдөрүрүн,
сармай сармай үлэһиттэн төһөй-
төр тиһа үрдүк үөрүүнү, дьуһу-
йууну айымгынмалаах үлэттэн өбү-
гэр олох атын өлөр айыһыттан
эре мааллара биллэр. Оһон хас
бирдин киһи хайа эмэ өтүүн
айымгынмалаах үлгэр дуулуур
буоллалар, киһи-аймах дьол-
лоох олоххо тиһиһэн сөнү,— диир
академик Н. Семенов Сирбонна-
ды университетка оһорбүт дэки-
датыгыр тоһоһоһон туран ви-
днэ.

Биринчи көрүүгө үмөсүгүтөр
сизилтп, мана хайлаа да үрөтөн
бил диги палдапласы табынан
модулюу арзасы нылан өтө
көрбөт, сатабыла суох, үкүсүр
нунулах педагогтартан тахсар ко-
но билгилы буолар.

[illegible]

П. ДЬЯЧНОВСКАЯ тылбааһа.

(Салгыыта бэчээттэниэ).

ХНТ Генеральной Ассамблеятын
сессиятын түмүктэрэ

бары өтүүнөн үөрөтөн көрүгө бары госуларстволарга биринчи бөриллнөгө днөн ыйыллар. «Аан дойдутаары сатыланнаһыларга кууһу туттубат туһунан аан дойдутаары дуоһабары түһөрсөз туһунан» бопһуруоһу ХНТ Генеральный Ассамблеятын көрүүгүгэр кини кэлэр XXXII сессиятыгар хаттаан ылараллнэ днөн быһаарыллына.

а рин баганыр үгүс өтгүлэрийнэн
бөмбөрцөг.

Сессияда байити кэматар
ССРС көдүлөөлүнүн минималы-
быт көзөңрөөлүнүн дойдуларга
ууна муортотарга тууунда сүөх
буолууну бирер тууунан деша-
рандыгы тосоруу тууунан бонур-
уус эмне дууулааһынна. Кө-
лөстөлүм, экин бары көрүүнө-
рүн ууна күөрөйлөтөрүн позити-
тивна ХНТ Устабытар ууна
Көдн быралбын бары бүтүүнө
декларациятар сеп түбүнө
түтүт диги Ассамблея өсө тогул
атта.

Холбоунтах - Нациалар Та-
рихтарың, аяң дойдугады
дым-дахчы универсальней тэ-
рихте быһыытынан, бөрүгөтүгү-
нүн састаабын көтөтүн, кини
көмөтүгү сага чыһаһтары.
Социальскый арыллар Ресубин-
каларын, Антала Народнай Ресу-
публикатын уолна Ардан Само-
һа-ыһын көмөһөтө. Хоһойуох
ини, Куттал суох булуутуу Со-
лоттар нөтө быраһыһын туһа-
лар хоһобуутах штаттар утар-
сылларын түмүгүр Вьетнам Со-
циалистическай Республикаһына
ХНТ-гэр ылар туһунан бонну-
руос тохтотулуһа.

Уонсайынан, ХИТ Генеральнай
Ассамблеятын XXXI сессията энэ
уопш социальнай прогрессе күүс-
тэрин салгыы кэмэе кинригэлэрин
балыктанан ааста. Кини быһаа-
рымалара, саарбада суох, калыҥ-ай-
мах бүтүнүгүтүн интернационс-
дьяналардаах охсуһууну ыһтар-
абыт дуулуһар күүстэр позиция-
лара бөгөрөөһүнүтөр көмөлө-
һүөхтөө.

А. КРАСИКОВ.

ССТА ырытааччыга.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВА

ССКП райкома уюна райсовет исполкома кыргызас
партиялай, советскай улэшт, пенсионер Федоров Сергей
Николаевичка таптыр кэргэс

ЕГОРОВА ХРИСТИНА ТИМОФЕЕВНА

ууун, барахан ыарыыттан өлбүтүнөн дүрүг күтүрбөн-
нарын түзүлүлэр.

Райко бырабылманыңа, Бахем селскай Советын ис

полкома, партийный тарилталара, профсоюз месткомнара
үлэ ветерана Сергей Николаевич Федорова кини тап-
тымыр кэригэнэ

ЕГОРОВА ХРИСТИНА ТИМОФЕЕВНА

уһун ыарахан ыарымтан озбүтүгүн сибэастээн быйаларын дииһи кутурбайыарын тирдэллэр.

© 2006 The Authors
Journal compilation © 2006 Blackwell Publishing Ltd

Киносеть дирекцията, профсоюз месткома уюна кино-
прокат Мәңгү-Хагаластағы отделениста инженерин
И. В. Бурисага уюна прокат уюлган И. В. Бурисага

11. 12. 1992 йилдаги ўқувчи йўналиш бўлимида 11. 12. 1992 йилдаги ўқувчи йўналиш бўлимида

ГРИГОРЬЕВ КОНСТАНТИН АЛЕКСАНДРОВИЧ
уулу, ыраакан ыарыыттан олбүтүттэн бөлүөлөрүн дүрүг
күтүрүлүмдүүн туура келетин

Углублённый курс лекций. Издательство: «Издательство МГУ».

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовый индекс 678700, Чурапчы с. Нарп Марис
уул, 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—91-395, отделлар—91-495, улусай—
91-505.

«Самз зодэт» («Новая жизнь») — орган Чувашского
райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся
Внутренней АССР.

ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ

с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12.

Тираж 2775